

Nr 181

Av herrar **Holmberg och Hermansson**, om rätt för kommun att vidtaga näringspolitiska åtgärder.

De senaste årens förändringar av kommunallagen och den praxis som följt även genom beslut av regeringsrätten har medfört en viss vidgning av kommunernas rätt att bedriva industriell verksamhet och ingripa till kommunens fromma genom andra näringspolitiska åtgärder. Fortfarande är dock kommunernas möjlighet till sådan ekonomisk verksamhet snävt begränsad.

Vi anser att man bör ge kommunerna större rörelsefrihet. Detta framstår alltmera som ett aktuellt behov för många kommuner. Särskilt i områden med stor arbetslöshet kan det bli nödvändigt för kommunen att själv starta industriella företag eller medverka till uppkomsten av sådan verksamhet för att bereda sysselsättning åt arbetslösa och värna kommunen i dess helhet mot en ödeläggande utflyttning. Det har också förekommit kompetenstvister på grund av kommunbeslut att starta hotellrörelse och annan service för turismens utveckling.

I motiveringen för kommunsammanslagningen anfördes att man därmed ville åstadkomma enheter som kunde tillgodose såväl förvaltningstekniska som näringspolitiska behov. Det är också otvivelaktigt att storkommunerna har helt andra möjligheter än små kommunala enheter att utnyttja förekomsten av naturtillgångar och andra resurser för att befrämja kommunens ekonomiska utveckling. Men då måste man också ge dem lagliga möjligheter att agera utan att riskera bakslag genom överklagningar.

En fortsatt demokratisk utveckling förutsätter enligt vår mening bl. a. ökad lokal bestämmanderätt. Det är redan nu en tendens att primärkommuner och landsting tilldelas allt större roll. Hittills har det i huvudsak gällt sjukvård, skolor, kommunikationer och liknande service. Men för vår del ser vi fram mot en nära framtid när inte bara centrala statsorgan utan också kommunerna tillsammans skall ta hand om alltfler områden även av produktionen. Bostadsförsörjningen är ett aktuellt sådant verksamhetsfält. Men de nuvarande ekonomiska maktavarna visar i stigande grad oförmåga att klara folkförsörjningens intressen även på andra områden. I den mån kommunerna ser en möjlighet att redan nu lösa sådana problem, bör det inte förekomma några lagliga hinder för dem att göra detta.

Under hänvisning till vad sålunda anförts föreslår undertecknade,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till sådan ändring av kommunallagen

att kommunerna ges rätt att starta industrier och ingripa på annat sätt med näringspolitiska åtgärder för att befrämja kommunens ekonomiska utveckling.

Stockholm den 23 januari 1964

Helmer Holmberg

C.-H. Hermansson